

**Oświadczenie złożone
przez senatora Ryszarda Knosalę
na 73. posiedzeniu Senatu
w dniu 31 marca 2011 r.**

Oświadczenie skierowane do ministra sprawiedliwości Krzysztofa Kwiatkowskiego

Zgodnie z art. 730 kodeksu postępowania cywilnego w każdej sprawie cywilnej podlegającej rozpoznaniu przez sąd lub sąd polubowny można żądać udzielenia zabezpieczenia. Przedmiotowe zabezpieczenie może zostać udzielone przed wszczęciem postępowania lub w jego toku. Postępowanie cywilne przewiduje również inne przypadki, kiedy można wystąpić o zabezpieczenie roszczenia. Taką sytuacją jest na przykład wydanie przez sąd nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, gdzie zgodnie z art. 492 kodeksu stanowi on tytuł zabezpieczenia, wykonalny bez nadania mu klauzuli wykonalności.

Kwestia, na którą chciałbym zwrócić uwagę dotyczy sytuacji, gdy strona jest reprezentowana przez radcę prawnego lub adwokata. Koszty zastępstwa procesowego zostały określone w rozporządzeniu ministra sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (w stosunku do adwokatów odpowiednio w rozporządzeniu ministra sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu). Załóżmy, że sąd wyda w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym. Następnie strona, reprezentowana przez radcę prawnego, złoży do komornika sądowego wniosek o zabezpieczenie roszczenia. Zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji strona uiszcza opłatę od zabezpieczenia roszczenia pieniężnego. W tym miejscu jednak pojawia się problem z określeniem podstawy prawnej, na podstawie której komornik ma ustalić koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu zabezpieczającym. Przepisy wskazanych wyżej rozporządzeń nie odnoszą się bowiem wprost do tej sytuacji.

W praktyce zdarza się, iż przedmiotowe koszty ustala się na podstawie §10 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia w sprawie czynności radców. Takie działanie wydaje się być uzasadnione dyspozycją zawartą w §5 wspomnianego rozporządzenia, wedle której „wysokość stawek minimalnych w sprawach nieokreślonych w rozporządzeniu ustala się, przyjmując za podstawę stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju”. Jednakże zdarza się również tak, iż przedmiotowe koszty ustala się na podstawie §6 cytowanego rozporządzenia. Takie działania uzasadnia się z kolei tym, iż w opisanym przypadku nie można stosować takich kosztów, jak w postępowaniu egzekucyjnym, bowiem nie ma ono na celu wyegzekwowania zabezpieczonych kwot. Powyższe ma zastosowanie także do analogicznych regulacji rozporządzenia w sprawie czynności adwokatów.

Przedmiotowy problem jest szczególnie istotny ze względu na fakt występowania znacznej różnicy wysokości kosztów zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym i w postępowaniu sądowym. Dla przykładowej wartości przedmiotu sporu równej 15 tysięcy zł koszty zastępstwa obliczone tak, jak dla postępowania egzekucyjnego, wyniosą 600 zł. W przypadku zastosowania stawek odpowiednich dla postępowania sądowego, koszty te wyniosą 2 tysiące 400 zł. Brak przepisów, które odnosiłyby się wprost do opisanego przypadku daje zatem w praktyce możliwość obliczenia różnych kosztów zastępstwa w postępowaniu zabezpieczającym w odniesieniu do tej samej wartości przedmiotu sporu.

Dlatego też proszę o rozważenie celowości uzupełnienia wyżej wskazanych rozporządzeń o przepisy odnoszące się wprost do zasad obliczania kosztów zastępstwa w postępowaniu zabezpieczającym.

Z wyrazami szacunku
Ryszard Knosala